https://nrat.ukrintei.ua/en/vid-zaperechennya-do-pryjnyattya-rozpad-tradyczijnoyi-osvity-pid-vplyvom-gshi/

ВІД ЗАПЕРЕЧЕННЯ ДО ПРИЙНЯТТЯ: РОЗПАД ТРАДИЦІЙНОЇ ОСВІТИ ПІД ВПЛИВОМ ГШІ

На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Шаді Мохамеда «Дехто застряг на стадії заперечення ШІ».

У ній автор вивчає реакцію університетів на поширення генеративного штучного інтелекту, розглядаючи її крізь призму п'яти стадій екзистенційного розриву (заперечення, гнів, торг, депресія і прийняття) від Елізабет Кюблер-Росс. Наразі освітні інституції переживають не просто технологічну адаптацію, а сильний стрес через руйнування економічної та інституційної логіки. Як інтернет зруйнував бізнес-модель газет, так і генеративний штучний інтелект змінює університетську модель із доставки контенту, оцінювання та формування компетентностей. Коли ШІ миттєво дає персоналізовані пояснення і генерує есе чи звіти, традиційний диплом втрачає роль надійного підтвердження знань. Багато хто каже «Калькулятор змінив викладання арифметики, то в чому різниця?». Ця паралель є хибною, адже калькулятор прискорив обчислення та при цьому не зробив математичне міркування зайвим. ШІ загрожує замінити синтез, аргументацію та структуроване мислення — когнітивні навички, які

оцінювання традиційно використовувало для оцінювання результатів навчання. Якщо зосереджуватись на питанні масового «списування», то доведеться закуповувати детектори ШІ та постійно оновлювати політики академічної доброчесності. Лектор, який роками проєктував завдання для проходження студентами когнітивних викликів, нині бачить, що мовна модель легко обходить цей процес. І він знає, що поліцейськими заходами кризу не вирішити. На стадії торгу виникає ентузіазм щодо аналогових обмежень, – запровадження очних іспитів, рукописних есе, усних опитувань, – повернення до «старих» форматів. Коли марність торгу стає очевидною, приходить депресія, яка у викладачів пов'язана з розумінням реальної ціни інтеграції ШІ, яка вимагає перебудови навчальних програм, переходу від вимірювання артефактів до оцінювання судження. Справжнє прийняття для більшості інституцій залишається справою майбутнього, але воно вже відбувається на окремих кафедрах і в рамках новітніх перероблених курсах. Прийняття — це не капітуляція, а момент, коли інституція перестає ставити неправильні питання і починає вирішувати правильні. Усний іспит трансформується, тепер екзаменатор не запитує «чи це писав ШІ?», а уточнює, «чому ви прийняли це рішення? Які ризики це несе?». Оцінювання стає справжньою перевіркою судження та професійної відповідальності — того, що освіта завжди мала розвивати і що жоден ШІ не може зробити замість студента. Університети не виживуть в епоху ШІ, захищаючи зламані елементи застарілої моделі. Вони зможуть зберегтися лише тоді, коли матимуть сміливість будувати інституцію, яка дійсно потрібна людям у світі когнітивної автоматизації.

Детальніше:
https://www.timeshighereducation.com/opinion/five-stages-ai-grief-some-managers-are-stuck-denial

Фото: pixabay.com

#НРАТ_Усі_новини #НРАТ_Освітянам_новини #НРАТ_ШтучнийІнтелект #НРАТ_TimesHigherEducation

2026-09-02

Інформація з офіційного вебпорталу Національного репозитарію академічних текстів